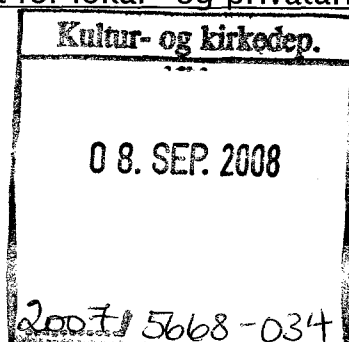

Kultur- og kirkedepartementet
Postboks 8030 Dep
0030 Oslo
postmottak@kkd.dep.no

Vår ref: ER08026

Oslo 05.09.2008

HØRINGSUTTALELSE FRA LLP OM EVALUERING AV ABM-UTVIKLING

Landslaget for lokal- og privatarkiv (LLP) vil i all hovedsak slutte seg til DIFIs hovedkonklusjoner i evalueringen av ABM-utvikling. Vi synes det er formålstjenlig med et felles utviklingsorgan for ABM-sektoren og er godt fornøyd med ABM-utviklings arbeid sett i forhold til de ressurser de har til rådighet. Samtidig vil vi sterkt understreke at arkivfeltet fortjener større oppmerksomhet og ressurser enn det er tildelt i dag.

LLP vil derfor påpeke at KKD bør "tilstrebe å styrke arkivfeltet" slik DIFI anbefaler. Det har sammenheng med at hver enkelt sektor må være sterk for å kunne hevde seg godt nok og sikre muligheten for et reelt på-tverssamarbeid på ABM-feltet.

Vi mener det er viktig at ABM-u sin rolle blir sett i sammenheng med Kulturmeldinga. Der står det:

Innanfor ansvarsområdet sitt skal ABM-utvikling arbeida på tvers av departementale og andre administrative grenseliner, og hovudoppgåva er å driva aktivt, strategisk utviklingsarbeid for å samordna, effektivisera og styrkja arkiv-, bibliotek- og museumsfeltet.

LLP er av den formening at ABM-utvikling har blitt et viktig tilskudd for arkivsektoren. Vi har fått et nytt organ som er opptatt av utvikling innen fagfeltet, og et nytt sted der institusjonene kan søke prosjektmidler. Vi har fått et mer uavhengig organ å forholde oss til enn Riksarkivaren som samtidig er myndighet på arkivfeltet og etatsleder for det statlige arkivverket. Etter LLPs mening er dette roller som i framtida bør skilles.

Det som imidlertid er sterkt savnet, er en overordnet strategi for å ivareta de roller arkivsektoren har overfor samfunnet som helhet og for å møte de formidable utfordringene spesielt i forhold til privatarkiv, digitalisering og elektronisk arkiv. I tillegg er det behov for en mer tydelig strategi for hele ABM-sektoren. Disse strategiene må sees i sammenheng. En betingelse for at dette skal kunne gjøres er at en får en arkivutredning. Dette er både LLP, Riksarkivet og ABM-utvikling enige om. Denne utredningen bør stake ut kursen for en nasjonal arkivpolitikk. Det er etter vårt syn viktig at denne har et helhetlig perspektiv på samfunnsdokumentasjonen. I den sammenheng vil det være behov for faste overføringer til arkivinstitusjonene for å hindre at dette blir overlatt til tilfeldighetene, og slik fører til en skjevhet i dokumentasjonsgrunnlaget. Vi mener ABM-utvikling bør ha en viktig rolle her. Vi mener ikke nødvendigvis at ABM-utvikling skal sitte på pengesekken, men at ABM-utvikling skal kunne gi sine tilrådinger til departementet dersom en mener overføringene vil være i tråd

the first of these is the fact that the
the second is the fact that the

the third is the fact that the
the fourth is the fact that the

the fifth is the fact that the
the sixth is the fact that the

the seventh is the fact that the
the eighth is the fact that the

the ninth is the fact that the
the tenth is the fact that the

the eleventh is the fact that the
the twelfth is the fact that the

the thirteenth is the fact that the
the fourteenth is the fact that the

the fifteenth is the fact that the
the sixteenth is the fact that the

the seventeenth is the fact that the
the eighteenth is the fact that the

the nineteenth is the fact that the
the twentieth is the fact that the

the twenty-first is the fact that the
the twenty-second is the fact that the

the twenty-third is the fact that the
the twenty-fourth is the fact that the

the twenty-fifth is the fact that the
the twenty-sixth is the fact that the

the twenty-seventh is the fact that the
the twenty-eighth is the fact that the

the twenty-ninth is the fact that the
the thirtieth is the fact that the

med den overordna strategien. Dette er nødvendig for å ivareta de intensjoner som ligger i sitatet fra Kulturmeldinga ovenfor.

Behovet for en slik overordnet strategi vil variere, men vi mener dette først og fremst er viktig på det området der det ikke fins lovhjemmel som sikrer dette. Dette gjelder i første rekke dokumentasjon av privat sektor, altså bedrifter, lag- og organisasjoner, privatpersoner, osv...

Staten må sette inn virkemidler for å sikre bevaring av arkiver fra alle samfunnssektorer for å hindre for store skjevheter. Dette er nevnt som en utfordring i Kulturmeldinga, og både den og ABM-meldinga har meldt en støtteordning for privatarkiv, blant annet som oppfølging av en kartlegging av lokale og regionale arkiver. Kartlegginga er publisert, men den meldte støtteordningen er likevel ikke fulgt opp. Det er imidlertid viktig at alle typer arkiver, både statlige, fylkeskommunale, kommunale og arkiver fra privat samfunnssektor blir tatt vare på og gjort tilgjengelige for befolkningen. Sammen utgjør arkivene fra offentlig forvaltning og fra privat virksomhet en helhet som er nødvendig for å få en relevant og balansert samfunnsdokumentasjon. Det er denne samfunnsdokumentasjonen som skal danne grunnlag for forskning og historieforståelse. Den vil også være nødvendig for en rettferdig og konsekvent behandling ut fra et juridisk ståsted, i for eksempel rettighetsspørsmål.

Vi mener det er et skrikende behov for faste øremerkede tilskudd til arkivinstitusjoner for å sikre en slik helhetlig samfunnsdokumentasjon. Det vil f.eks. være naturlig å ta utgangspunkt i de fylkeskoordinerende institusjonene på privatarkivfeltet.

Et annet felt som trenger overordna føringer er arbeidet med digitalisering av materiale fra kommunal, fylkeskommunal og privat sektor. Her er det igjen viktig at en unngår skjevheter. Det er derfor også her viktig at ABM-utvikling sørger for å få utviklet en nasjonal strategi.

Digitalisering av kulturarven er en stor og utfordrende oppgave. For å lykkes må det utvikles en nasjonal strategi som omfatter det mangfold av historiske kilder som er bevart i ulike typer kulturhistoriske institusjoner i Norge, og det må legges til rette for en variert bruk av de digitale ressursene. Til nå er en svært liten del av den norske kulturarven digitalisert, og bare en smal del av den norske virkeligheten er digitalt tilgjengelig. En nasjonal digital satsing må ha som målsetting å avspeile et historisk og kulturelt mangfold. Derfor må en slik satsing inkludere kulturarvmateriale fra ulike typer institusjoner og samfunnssektorer. Materialet som blir prioritert må representere en helhetlig og relevant dokumentasjon av kultur og samfunnsutvikling.

En viktig strategi er å forankre ABM-perspektivet i en nasjonal digital satsing. En må ta i bruk og utvikle relevante arbeidsmåter innenfor arkiv, bibliotek og museum. Det vil utløse merverdi og synergier på hele kulturarvområdet. Det er særlig viktig at en nasjonal satsing på digitalisering av kulturarven får et perspektiv som er inkluderende, dvs. som involverer kulturarvmateriale fra et mangfold av institusjoner og virksomheter, inkludert stat, fylkeskommuner, kommuner og privat sektor. Dette er en forutsetning for relevante tilbud til ulike brukergrupper.

Det tredje feltet som bør nevnes er arbeidet med elektroniske arkiver. Antall elektroniske arkiver øker eksplosivt, og det er derfor nødvendig at en har et overordnet perspektiv på dette for å sikre at dokumentasjonen ikke blir overlatt til tilfeldighetene.

1. The first part of the report deals with the general situation of the country and the progress of the work during the year.

2. The second part of the report deals with the results of the work during the year and the progress of the work during the year.

3. The third part of the report deals with the results of the work during the year and the progress of the work during the year.

4. The fourth part of the report deals with the results of the work during the year and the progress of the work during the year.

5. The fifth part of the report deals with the results of the work during the year and the progress of the work during the year.

6. The sixth part of the report deals with the results of the work during the year and the progress of the work during the year.

7. The seventh part of the report deals with the results of the work during the year and the progress of the work during the year.

8. The eighth part of the report deals with the results of the work during the year and the progress of the work during the year.

9. The ninth part of the report deals with the results of the work during the year and the progress of the work during the year.

10. The tenth part of the report deals with the results of the work during the year and the progress of the work during the year.

DIFI-rapporten sier også: "ABM-utvikling synes imidlertid å bli målt vel så mye på hvor mye prosjektmidler de har til fordeling som på egen innsats. Når midlene de har hatt til disposisjon er mindre enn hva som ble forespeilet, har de hatt et vanskelig utgangspunkt."

ABM-utvikling har for få ansatte, ressurser og prosjektmidler på arkivfeltet. En for liten andel prosjektmidler går til arkivprosjekter, jf. den manglende støtteordningen for privatarkiv og det faktum at arkivfeltet utenom statlig sektor ikke kan søke midler til digitalisering og til sikring av samlinger.

Det trengs bl.a. midler til å styrke sektorspesifikk faglig utvikling på arkivfeltet, til arkivforskning og -undersøkelser og til utgivelse av et arkivfaglig tidsskrift. ABM-utvikling bør også i større grad initiere prosjekter ute i arkiv-Norge, der institusjoner kan få utviklingsoppgaver under ABM-utviklings ledelse. Vi ser det som naturlig at arkivmiljøet får den samme støtte til faglige nettverk som museer og bibliotek. LLP skal nå prøve dette ut og startet opp et arkivformidlingsnettverk i april.

Generelt vil vi bemerke en svakhet i DIFI-undersøkelsens utvalg av intervjuinformanter, jf. rapportens vedlegg 1. Informantene representerer i hovedsak statlige organer eller sentrale institusjoner. Det store antall av regionale og lokale institusjoner / organisasjoner / forvaltningsorganer er ikke ivarettatt i dette utvalget. Den foretatte elektroniske spørreundersøkelsen kan kompensere noe for dette, men neppe i tilstrekkelig grad.

Det er en evaluering av ABM-utviklings arbeid de første fem åra som foreligger og ikke en utredning av mulige andre løsninger. Vi inviteres likevel til å mene noe om oppgaver eller felt som mer hensiktsmessig kan løses på annen måte. Dette er litt underlig. Det er derfor for oss naturlig å påpeke at Nasjonalbiblioteket og evt. Riksarkivaren ikke kan ha roller innen samordning og utvikling på biblioteks- og arkivfeltet som ABM-utvikling nå er tillagt - fordi ABM-utvikling er den eneste aktøren som kan opptre nasjonalt og nøytralt. Dette er av avgjørende viktighet for fagmiljøene.

Vi vil oppsummere at ABM-utvikling er et stort pluss for arkivene – vi fikk både et mer uavhengig fagorgan og ressurser å søke på til fagutvikling. Men arkivfeltet trenger sårt en styrking, som vi mener ABM-utvikling bidrar til nå, og der ABM-utvikling bør ha en sentral rolle også i framtida.

Med hilsen
Landslaget for lokal- og privatarkiv

Ellen Røsjø
Styreleder

Landslaget for lokal- og privatarkiv

Sekretariat:
c/o Oslo byarkiv
Maridalsvn. 3
0178 Oslo
Tlf +47 47 37 50 09
e-post: postmottak@llp.no
www.llp.no

Organisasjonsnummer: 978 610 692

Styreleder
Ellen Røsjø
Oslo byarkiv
Tlf +47 23 46 03 44
Mobil: +47 41 64 70 77
e-post: ellen.rosjo@kie.oslo.kommune.no
(fra 27.09.08: ellen.rosjo@kul.oslo.kommune.no)

3

1. The first part of the document is a list of the names of the persons who have been appointed to the various positions of the Board of Directors of the Corporation.

2. The second part of the document is a list of the names of the persons who have been appointed to the various positions of the Board of Directors of the Corporation.